

GUIA DOCENT
SALUT MENTAL

Coordinació: PIFARRE PAREDERO, JOSEP

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	SALUT MENTAL
Codi	100542
Semestre d'impartició	1r Semestre -Estudis de Grau- Feb/Set
Caràcter	Optativa
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	PIFARRE PAREDERO, JOSEP
Departament/s	Medicina
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	CATALA. TREBALL EN ANGLÉS
Grau/Màster	GRAU DE MEDICINA
Adreça electrònica professor/a (s/es)	josep.pifarre@medicina.udl.cat ibatalla@gss.scs.es smiret@medicina.udl.cat mmur@medicina.udl.cat apedra@comll.cat

BATALLA LLORDES, IOLANDA
MIRET FALLADA, SALVADOR
MUR LAIN, MARIA
PEDRA CAMATS, ANGEL
PIFARRE PAREDERO, JOSEP

Informació complementària de l'assignatura

Els problemes de salut mental segons la Organització Mundial de la Salut (OMS) es poden definir com un estat de Benestar en el que l'individu és conscient de les seves capacitats, pot enfrontar-se a les exigències normals de la vida i treballar de manera productiva i fructífera, i es capaç de contribuir a la seva comunitat (OMSs, Pla Director de Salut Mental i Addiccions de Catalunya, 2006). Com podem veure, aquesta definició va molt més enllà del concepte de psiquiatria, destacant entre d'altres en el fet que la salut està condicionada per múltiples factors: biològics, psicològics, familiars i socials, educatius, econòmics i medioambientals, que es relacionen entre si i produeixen resultats en termes de salut (Pla Director de Salut Mental i Addiccions, Generalitat de Catalunya, 2006).

Aquesta assignatura pretén ampliar els coneixements propis del camp de la psiquiatria i de la psicologia, des d'una visió global, integradora, incidint en la visió de la persona malalta de manera global (bio psico social espiritual), i estudiant també com interrelacionen els diferents àmbits tant en la gènesi com en el manteniment dels diferents trastorns mentals.

El disseny de l'assignatura està pensat de manera que l'estudiantat matriculat tingui assolits els coneixements propis de les assignatures de psiquiatria i de psicologia mèdica, de manera que no es recomana que es matriculin alumnes que no hagin superat aquestes assignatures.

Per cadascú dels temes, els diferents professors realitzaran una revisió conceptual del tema, ampliant allò comentat en assignatures prèvies, per passar després, a partir de casos clínics, a evidenciar la interrelació entre les diferents dimensions presents.

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'objectiu principal d'aquesta matèria optativa és l'adquisició de coneixement, habilitats, actituds i valors dins el camp de la salut mental que poden ser útils pel futur metge per l'exercici de la seva professió. Inclou conèixer les bases biològiques, psicològiques i socials dels diferents trastorns, així com la seva interacció. L'estudiant, al final de l'assignatura, ha de ser capaç, dins l'àmbit de la salut mental, de reconèixer els símptomes, de fer diagnòstics diferencials i de fer plantejaments terapèutics. També ha de conèixer els diferents recursos existents dins la xarxa de salut mental, i de saber què és el que poden aportar dins el tractament integral de les persones amb malaltia mental.

Més concretament, dins els objectius generals del grau de medicina, aquesta assignatura pretén donar resposta als següents objectius, entesos sempre dins l'àmbit específic de la salut mental.

- Reconèixer les bases de la conducta humana normal i les seues alteracions.
- Comprendre i reconèixer els agents causants i els factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Comprendre els fonaments d'acció, les indicacions i l'eficàcia de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant.
- Realitzar una valoració mental.
- Tenir capacitat per elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada.
- Establir el diagnòstic, el pronòstic i el tractament, i aplicar els principis basats en la millor informació possible.
- Indicar la terapèutica més adequada.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.

Competències

- Conèixer els fonaments biològics, psicològics i socials de la personalitat i de la conducta.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el tractament dels trastorns psiquiàtrics.
- Psicoteràpia
- Establir un pla d'actuació, enfocat a les necessitats del pacient i l'entorn familiar i social, coherent amb els símptomes i signes del pacient.
- Saber fer una anamnesi completa, centrada en el pacient i orientada a les diverses patologies, i interpretar-ne el significat.
- Saber fer una exploració psicopatològica, i interpretar-ne el significat
- Resoldre conflictes ètics aplicats a la Salut mental
- Reconèixer els determinants de salut mental de la població
- Comprendre i interpretar críticament textos científics.
- Conèixer els aspectes de la comunicació amb pacients, familiars i el seu entorn social: models de relació clínica, entrevista, comunicació verbal, comunicació no verbal i interferències

Continguts fonamentals de l'assignatura

CLASSE TEÒRICA	PROFESSOR
Introducció. Bases biològiques, psicològiques i socials de la psiquiatria	Pifarre
El MIR i la part de psiquiatria	Pifarre
Trastorns psicòtics 1	Miret
Trastorns psicòtics 2	Miret
Trastorns afectius 1	Mur
Trastorns afectius 2	Mur

Trastorns d'ansietat 1	Miret
Trastorns d'ansietat 2	Miret
Trastorns adaptatius – estrès post traumàtic	Miret
Trastorns de la personalitat	Batalla
Psiquiatria infantil 1	Pedra
Psiquiatria infantil 2	Pedra
Psiquiatria infantil 3	Batalla
Urgències psiquiàtriques	Mur
Atenció en crisi (grans catàstrofes, programes d'intervenció)...	Mur
Drogodependències	Batalla
Noves addiccions	Pedra
Estadística i psiquiatria	Pifarre
Recerca en psiquiatria	Pifarre
Psiquiatria legal	Batalla
Ètica i Salut mental	Pifarre
Sistemes de gestió en salut mental (estades, psicofarmacologia, recursos intermitjos)	Pifarre
Neuropsicologia - rehabilitació neuropsicològica	Mur
Psicoteràpies	Pedra
Teràpia Sistèmica	Miret
Dinàmica de grup	Miret
Treball en equip - lideratge	Batalla
Salut mental en atenció primària	Batalla
Psiquiatria d'interconsulta i enllaç	Mur
Psiquiatria comunitària (rehabilitació, reinserció)	Miret

Eixos metodològics de l'assignatura

Aquesta assignatura serà semestral, es donarà a cinquè curs (primer semestre) i és de caràcter optatiu.

L'assignatura consta de 30 hores teòriques i 30 hores tipus seminari. Cada tema tindrà una duració de dues hores consecutives, en les que la primera hora serà per presentar el contingut més teòric i la segona hora per, a partir de casos clínics, entendre i interpretar la complexitat etiopatogènica de molts casos, i adquirir coneixement i habilitats diagnòstiques i terapèutiques, que s'ampliaran posteriorment en el practicum de psiquiatria de sisè de medicina.

A continuació es presenta la distribució per hores i també la metodologia proposada.

Distribució per hores.

ASSIGNATURA	ECTS	Activitats Presencials (40%)		Activitats no presencials (60%)	Total hores de dedicació de l'alumne
		Teoria y pràctica de grup únic	Pràctica i treball de petit grup		
Salut Mental	6	30 hores	30 hores	90 hores	150 hores

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Metodologia proposada

A) ACTIVITATS PRESENCIALS (40%)

L'estructura de les activitats presencials constituirà en aprofundir en aspectes teòrics propis del camp de la psiquiatria, la psicologia i la salut mental.

Estan previstos 30 temes, cadascú dels quals tindrà una durada de dues hores consecutives. Per cada tema hi haurà una revisió teòrica dels aspectes més rellevants, per després passar, a partir de casos clínics, ampliar coneixement i també integrar-los en una perspectiva global.

La presentació de casos clínics podrà ser a partir de casos escrits, i també a partir de material audiovisual (vídeos, talls de veu).

També en alguns temes es podran presentar talls de pel·lícules, etc, que, tot i no tractar-se de casos reals, puguin ajudar a la comprensió i a l'exemplificació d'alguns trastorns.

B) ACTIVITATS NO PRESENCIALS (60%)

L'estudiantat haurà de realitzar un treball addicional obligatori, sobre una revisió crítica sobre un article publicat en una revista internacional sobre algun aspecte relatiu a la salut mental.

Per seleccionar l'article, l'estudiant haurà de seleccionar primer un tema, i després, a partir d'una revisió de la literatura, seleccionar un article per fer una lectura crítica de l'article. L'article haurà de ser en llengua anglesa, i es valorarà positivament si la crítica a l'article es fa en llengua anglesa (tot i que també es podrà realitzar aquesta de manera opcional en català o en espanyol)

Sistema d'avaluació

A l'avaluació d'aquesta matèria i d'acord amb les directrius generals de la Facultat, tindrà les següents parts.

- Prova escrita sobre continguts i aspectes teòrics: 50%
- Resolució de cinc casos clínics: 30%
- Treball escrit: 20 %

Bibliografia i recursos d'informació

Fonts bibliogràfiques recomanades.

Llibres:

- Vallejo Ruiloba J, Leal Cercós C. Tratado de psiquiatría. Ediciones Marbán, Madrid, 2012. ISBN: 978-84-7101-871-7
- Vallejo Ruiloba J. Introducción a la psicopatología y la psiquiatría, 7ª Edición. Editorial Masson, Barcelona, 2011. ISBN: 978-84-458-2034-6.
- Diagnostic and Statistical Manual of mental Disorders Fifth Edition. DSM-V. American Psychiatric Association, 2013. ISBN: 978-0-89042-554-1
- Pla director de Salut Mental i addicions de Catalunya. Generalitat de Catalunya, 2006. ISBN: 84-393-7175-6. Disponible en:
<http://www20.gencat.cat/docs/canalsalut/Home%20Canal%20Salut/Ciudadania/La%20salut%20de%20la%20A%20a%20la%20Z/D/Depressio/documents/salutmental.pdf>

Revistes: (per la realització del treball): Fons bibliogràfic de la Universitat de Lleida.